

BOLETÍN

DEL

Fomento de la Industria, Comercio y Propiedad

DOMICILIO SOCIAL: Ciudadanos, 19, pral.

AÑO II

GERONA, NOVIEMBRE DE 1908

Núm. 13

Extracto de las sesiones celebradas por la Junta Directiva en el mes de octubre último.

4 octubre

Admitir como socio de número á D. Rosendo Mollera.

Exponer en Secretaría y hasta fines del corriente mes la lista de socios con derecho á tomar parte en la elección de vocales patronos de la Junta Local de Reformas Sociales, admitiéndose hasta la expresada fecha las reclamaciones que se presenten sobre inclusiones ó exclusiones indebidas.

Dada cuenta de la comunicación del Comité ejecutivo de la Exposición general catalana de Villanueva y Geltrú remitiendo cien ejem-

plares del sello especial emitido para los gastos de la exposición, se acordó adquirirlos.

18 octubre

Autorizar al arquitecto D. Rafael Masó y Valentí para instalar en el salón de actos del *Fomento* una exposición de arte y organizar una serie de conferencias científico-literarias, viniendo á su cargo los gastos de instalación, adorno y alumbrado.

Solicitar del Excmo. Sr. Ministro de la Gobernación el establecimiento en esta ciudad de las conferencias telegráficas.

Elevar una queja al Sr. Jefe de Telégrafos de esta capital por el retraso con que se reparan los telegramas.

Construcció y funcionament d'un mercat de bestiar a Girona

PER D. EMILI SERRAT Y BANQUELLS

Treball que obtingué el premi del «Fomento de la Industria, Comercio y Propiedad», en el Jochs Florals celebrats en aquesta ciutat el dia 1.er de Novembre de 1908.

I

Una de les principals fonts de riquesa de la província de Girona, es, sense cap mena de dubtes, la cria y recría de bestiar y una bona part d'ell, sol anar a mercat a la ciutat de Girona.

El mercat de bestiar que cada dissabte, se celebra a la capital, es, tal vegada, y sense tal vegada, el de més importancia de Catalunya, densa que les comarques productores están crehuades de carreteres y carrils, que son déus afluyents al grandió estany de la ciutat, que en vint anys ha mermat considerablement l'importancia dels mercats similars d'Olot, Figueres, La Bisbal, Banyoles, Amer y Santa Coloma de Farnés, pera engroixirse ell, que,

parlant en tesis general, es cada dissabte una veritable fira, ja per el nombre de caps que hi concorren, com per l'afluencia de compradors que hi acudeixen, essent tantes y de tal importancia les transaccions qu'en ells s'hi realisen, que resulten gayre bé incalcolables.

La ciencia dels números, dihen, es la més exacta de totes les ciencias y encare qu'en el cas present, no s'hi pot aplicar amb el rigorisme matemàtic del dos y dos quatre, no obstant se pot fer un càlcol forsa aproximat, dels caps de bestiar que cad'any hi acudeixen.

Nosaltres, hem estudiat detingudament la qüestió, y després d'investigacions particulars nostres y en presencia dels datos recollits d'una banda y altra, ens creyem prou valents pera fer una estatística, al nostre entendre, forsa aproximada, com veurá qui conegui una

mica'ls mercats de Girona y tingui la paciència de llegir aquesta mal girbada prosa.

Avuy per avuy, existeixen, pel cap baix, a la *provincia*, els següents caps de bestiar:

PARTIT DE LA BISBAL

Caballar	3151
Mular	1374
Burrical	1192
Boví	5160
Llaner	12576
Cabriu	2070
Porquí	8940
<i>Total</i>	34463

PARTIT DE FIGUERES

Caballar	3202
Mular	3098
Burrical	2295
Boví	8801
Llaner	51286
Cabriu	9992
Porquí	23593
<i>Total</i>	102267

PARTIT DE GIRONA

Caballar	4031
Mular	3239
Burrical	1761
Boví	10288
Llaner	23942
Cabriu	1222
Porquí	20694
<i>Total</i>	65177

PARTIT D'OLOLOT

Caballar	1842
Mular	1008
Burrical	929
Boví	8092
Llaner	45351
Cabriu	7080
Porquí	14664
<i>Total</i>	78966

PARTIT DE PUIGCERDÁ

Caballar	3183
Mular	2975
Burrical	2800
Boví	11848
Llaner	98763
Cabriu	4533
Porquí	14237
<i>Total</i>	138339

PARTIT DE SANTA COLOMA

Caballar	1736
Mular	1666
Burrical	1052
Boví	8774
Llaner	10000
Cabriu	3436
Porquí	14300
<i>Total</i>	40964

Descomptant el caballar, mular y burrical y suposant qu'enrasat, de totes les comarques de la *provincia*, hi concorri el deu per cent, que n'hi concorre més, tenim qu'acudirán, anyalment, als mercats de la ciutat de Girona:

Boví	5297
Llaner	24192
Cabriu	2834
Porquí	9643
<i>Total</i>	41966

Si dels 365 dies de l'any en solen passar 90 de plujosos, dels 52 mercats anyals en tocarán 5 d'esgarrats y comptantne 8 més de les épocas de recolecció de les collites, tenim que Girona celebra cad'any 39 mercats bons en els quals hi concorrerán, a cada un, els següents caps:

Boví	3974
Llaner	18144
Cabriu	2126
Porquí	7253
<i>Total</i>	31497

En els tretze mercats esguerrats hi acudirien els següents caps:

Boví	1323
Llaner	6048
Cabriu	708
Porquí	2390
<i>Total</i>	10469

Per aquestos cálcols, que creyem ben apropiats a la veritat, podem deduir que per terme mitg, acudeixen cada mercat a Girona els caps següents:

Boví	102
Llaner	466
Cabriu	54
Porquí	187
<i>Total</i>	1809

Si a n'aqueix nombre hi afegim que, per les Fires de Sant Narcís, solen concorrer, durant els dos o tres dies que solen tenir lloc les transaccions sobre bestiar, els caps següents:

Caballar.	275
Mular.	175
Burrical.	100
Boví.	306
Llaner.	1398
Cabriú.	162
Porquí.	561

Total. 2937

Considerant, además, que cada mercat a Girona s'hi troben de conills y polleria uns 600 parells, tenim ja reunits tots els elements que deuen donar vida al mercat de bestiar, donat el cas que arribés a construhirse.

Se pot amb aytals medis fer viable y reproductiva la construcció? Sí.

Se troba aventurada aquesta afirmació? Tractarem de provar que no ho es.

II

La construcció d'un mercat de bestiar, ab bones y espayoses quadres, capasses de hostatjar ab comodidad e higiènicament. dos cents caps de bestiar caballar, doscents de mular, cent de burrical, trescents de boví, siscents de llaner, cent de cabriú, quatre cents de porquí y un covert pera la venda de conills y polleria, vindria a costar, pel cap més alt en números rodons, unes *cent cinquanta mil pessetes*.

Suposant que l'Ajuntament no tingués cap pesseta disponible pera realisar aquestes obres, empró si'l terrer ahon emplasar l'edifici, qu'estés animat de bons desitjos y tingués empenta pera portales a terme, podria fer un emprèstit de dita cantitat, en lámínes de cent pessetes que devenguessin el quatre per cent anyal.

Aquestes lámínes, colocades al noranta cinch, produhirien un efectiu de pessetes *cent quaranta dos mil cinch centes*, cantitat, al nostre entendre, suficient pera construir l'edifici y posarlo en condicions de funcionar.

Donaria el bestiar, qui hi acudiria, prous rendiments, pera'l gasto de sosteniment y amortisació del capital empleyat? Veyamho.

Gastos del mercat de bestiar construhit en les condicions esmentades.

Interessos del capital. Ptas. 6000

PERSONAL

Un director del mercat.	»	2000
Dos escribents.	»	3000
Quatre mossos.	»	3000

MATERIAL

D'oficina.	»	1000
--------------------	---	------

Neteja y manteniment del edifici.	»	2000
---	---	------

Total. Ptas. 17000

INGRESSOS

MERCATS DELS DISSABTES

Bestiar boví: 5297 caps a peseta la ferma.	Ptas.	5297
--	-------	------

Llaner: a vinticinch céntims cap.	»	6298
---	---	------

Cabriú: a vinticinch céntims cap.	»	708'50
---	---	--------

Porquí: a vinticinch céntims cap.	»	2410'75
---	---	---------

Total drets d'estada. Ptas. 14714'25

Se pot ben bé calcular que cada cap de bestiar per terme mitg produhiria 3 kgs. de fems, que venuts al ínfim preu de dos pessetes els 100 kgs. donarien. Ptas. 2517'90

Gallines y conills: cinc cents parells setmanals a 0'05 un	»	1560
--	---	------

Deu llocs fixos de pollers en el covert, á pesseta per mercat.	»	520
--	---	-----

Total, mercats ordinaris. Ptas. 19312'65

FIRES DE SANT NARCÍS

Caballar: pesseta per ferma.	Ptas.	275
--------------------------------------	-------	-----

Mular: id. per id.	»	175
----------------------------	---	-----

Burrical: id. per id.	»	100
-------------------------------	---	-----

Boví: id. per id.	»	306
---------------------------	---	-----

Llaner: 0'25 per cap.	»	349'50
-------------------------------	---	--------

Cabriú: id. per id.	»	40'50
-----------------------------	---	-------

Porquí: id. per id.	»	140'25
-----------------------------	---	--------

Total. Ptas. 1386'25

Si l'Ajuntament proporcionés pel seu compte, fórratjes, se pot assegurar qu'aytal servey produhiria anyalment de benefici 500 pessetes qu'afegides a les dels mercats ordinaris y a la de les fermes y entrades de les Fires de Sant Narcís y als fems produhits per el bestiar durant aquestes qu'ascendiria a 176 pessetes, donen un total d'Ingressos de 21374'90 o sien pessetes 4374'90 anyals, que dedicades a la amortisació del emprèstit, aquet quedaria del tot amortisat en menys de trent'anys, quedant allavores a la Corporació municipal una renda sanejada gens d'escarnir.

III

El funcionament del mercat es sencillísim del tot, y molt semblant al del escorxadó.

L'Ajuntament acordaria el reglament intern: y l'extern, casi be se reduhiria a que per

els agents de l'Autoritat s'impedís tota transacció que no fos adintre del edifici.

Creiem nosaltres que si la Corporació municipal está facultada pera imposar un cánon d'entrada a tots els carruatjes, tant o mes ho deu estar pera exigir que les compres y vendes de bestiar se fassin en un lloch determinat y á propòsit, ja qu'aixó, no solsament facilitaria tota mena de transaccions, sino que resultaria en benefici dels propietaris de bestiar quins estarien á covert de molts y molts incidents que poden esdevenir, tenintlo a l'inclemencia del temps y proper, quan no en la mateixa vía pública.

Avuy que sembla que totes les forces polítiques de l'Estat espanyol, convergeixen a voler enrobustir les hisendes locals, y a donar facilitats als Municipis pera que, per llurs esforços y iniciatives trovin noves fonts d'ingressos, ens atrevim, al termenar aquesta *Memoria*, si aixis pot anomenarse, aquet petit treball, a recomenar al *Foment de la Propietat y de l'Industria*, de Girona, que's digni fixar l'atenció en aquest projecte (quina ideya li cedim) y recomenar a l'Ajuntament, la seva execució, sempre y quan l'estimi beneficiós per la tres voltes Inmortal Ciutat, bressol de la nostra infantesa y jardí de la nostra joventut.

Setembre de 1908.

REGLAMENTO PROVISIONAL

PARA LA APLICACIÓN

DE LA

LEY DE EMIGRACIÓN DE 21 DICIEMBRE DE 1907

CAPÍTULO II

RÉGIMEN DE LA EMIGRACIÓN

III—Del Negociado de Emigración (Continuación).

En los asuntos de preparación y elaboración, que se refieren á las investigaciones, informaciones y publicaciones á cargo del Consejo, lo único exigible es la constancia en el trabajo, acomodándose cada asunto, en lo que respecta al tiempo de ejecución, á lo que en cada caso particular se determine.

Art. 65. Las dependencias del Negociado utilizarán siempre los procedimientos más expeditos, siendo regla en los asuntos de tramite el decreto marginal, y prefiriéndose la minuta rubricada á toda otra forma de expediente.

Diariamente llevará cada dependencia del Negociado un índice del despacho de asuntos, y con los índices se formará mensualmente la estadística de la documentación cursada, con los pormenores de detalle que se juzguen necesarios.

(Continuará).

ESTADO DE INGRESOS Y GASTOS DEL MES DE OCTUBRE DE 1908

INGRESOS			PAGOS		
CONCEPTOS	Ptas.	Cts	CONCEPTOS	Ptas.	Cts
<i>Existencia del mes anterior.</i>	5	48	Personal	30	
Cuotas de socios de número	230		Alquileres	100	
Id. de eventuales	19	50	Suscripciones	14	
Cuota de la «Económica»	10		Impresos, papel, tinta, etc.	10	
			Contribuciones y timbres móviles	13	90
			Alumbrado y agua potable	36	60
			Obras y mobiliario	28	47
			Prima del seguro	6	65
			Imprevistos	1	45
			<i>Saldo para el mes siguiente..</i>	23	91
TOTAL..	264	98	TOTAL..	264	98

Gerona 31 de Octubre de 1908.—*El Tesorero*, F. MONSALVATJE.

V.º B.º, *El Presidente*, J. FRANQUESA.